

FÖRETAGANDE PÅ LANDSBYGDEN

HAR DEN ÖSTSVENSKA LANDSBYGDEN RÄTT
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FÖRETAGANDE?

Östsvenska
Handelskammaren

” Ökad inflyttning, ökat samarbete med andra kommuner och sammanslagning av kommuner är företagets främsta recept för att värna förutsättningarna för företagandet.

Anna Lövheim, näringspolitisk chef
Östsvenska Handelskammaren

Kompetensfrågan viktigast - oavsett om företaget drivs i stan eller på landet

Företagandets villkor är en viktig faktor i diskussionerna om hur hela Sverige ska kunna leva och utvecklas. I debatten ställs ofta landsbygd mot stad, inte minst ifråga om resursfördelning och skatteunderlag och mindre kommuners förmåga att leverera samhällsservice beskrivs som en central fråga för bygdens överlevnad och tillväxt.

Även i vår region kan förutsättningarna för företagande se olika ut beroende på var man bedriver sin verksamhet geografiskt. Företagen i denna enkät visar tydligt att det inte finns en enkel konfliktlinje mellan stad och landsbygd. Snarare delar man de största utmaningarna – bristen på kompetens, beroendet av goda förbindelser för att skapa större arbetsmarknadsregioner och viljan att se mer effektivitet i kommunernas samhällsservice. Företagen slår ett tydligt slag för ökat samarbete eller till och med kommunsammanslagningar för att klara konkurrensen från omvärlden i framtiden.

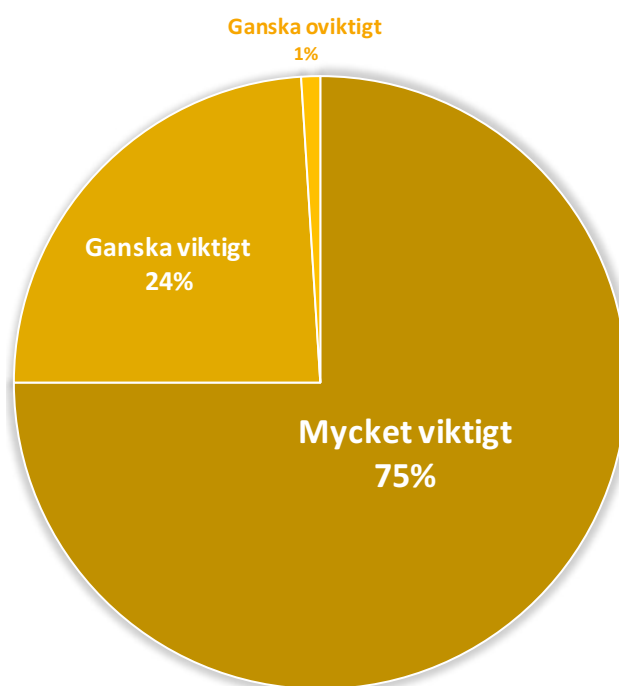
99% *av regionens företag tycker det är mycket viktigt eller ganska viktigt med en levande landsbygd*

75% *anser att kompetensförsörjning är den viktigaste frågan för att kunna bedriva sin verksamhet. Oavsett om man driver företag på landet eller i stan*

40% *skulle kunna tänka sig att flytta sin verksamhet till landsbygden vid rätt förutsättningar*

Viktigt med en levande landsbygd!

Trots att drygt 50 procent av företagen i enkäten har sin verksamhet i stads-
miljö, visar frågan om vikten av en levande landsbygd att det finns ett
engagemang för landsbygden. Inte ett enda av företagen anser att en levande
landsbygd är oviktigt, tvärtom menar 3 av 4 att det är mycket viktigt och
1 av 4 att det är ganska viktigt. Med levande landsbygd avses i detta fall en
lantlig bygd som präglas av bibehållen eller växande befolkning, samhälls-
och social service och möjligheter att arbeta och/eller bedriva verksamhet.
Resultatet visar en tydlig insikt om att städer inte kan existera utan ett
omland, eller för den delen tvärtom. Att båda delar behövs för att skapa
attraktiva platser med tillgång till varor, tjänster och kompetens. Helt naturligt
i en region som den östsvenska, där såväl Gotland, som Sörmland och
Östergötland präglas av jordbruks- och landsbygd varvat med städer som
utgör naturliga knutpunkter och centra.

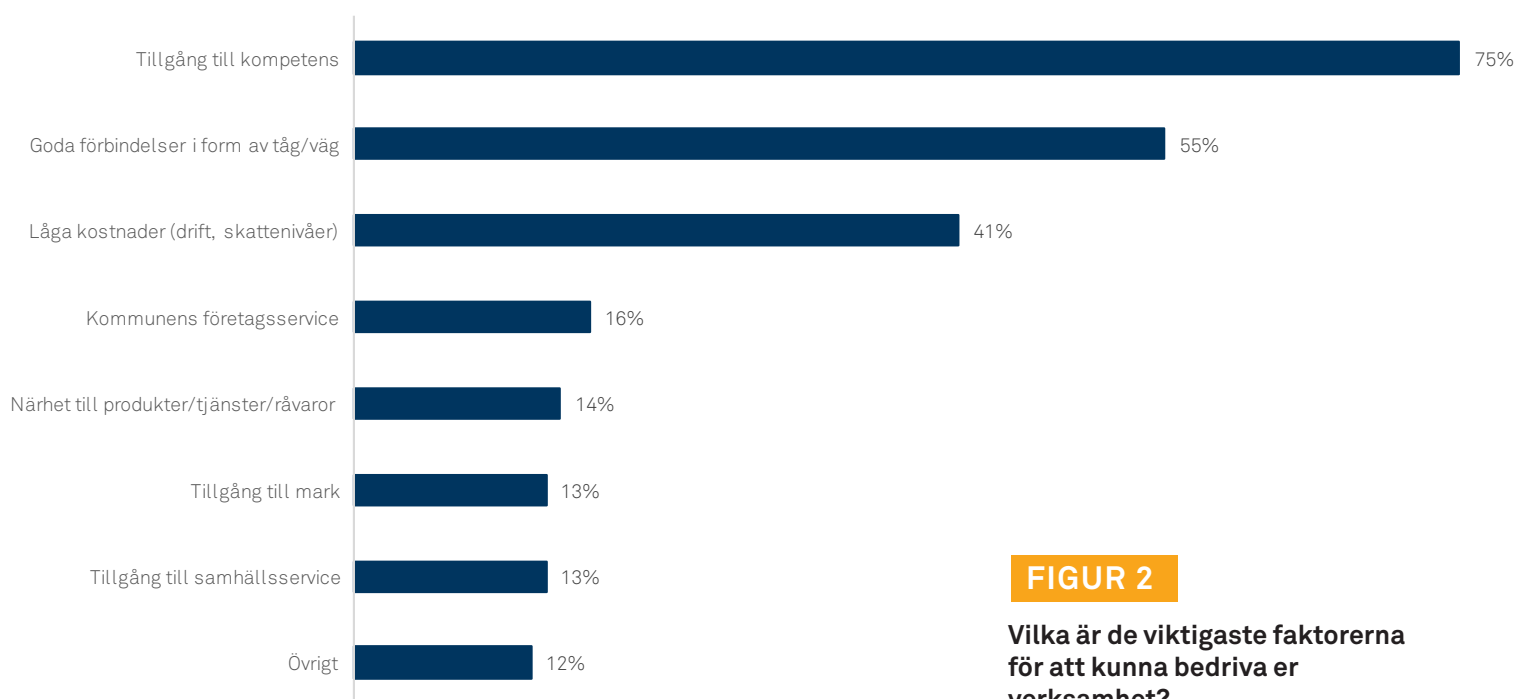

FIGUR 1

Hur viktigt anser du att det
är med en levande landsbygd?

Kompetensfrågan helt avgörande

Svaren på frågan om de viktigaste faktorerna för att kunna bedriva sin verksamhet, visar att tillgång till kompetens är den ojämförligt viktigaste faktorn. Det gäller oavsett om man bedriver verksamheten i stad eller på landsbygd och det ligger helt i linje med övriga mätningar som görs kring företagens största tillväxthinder och utmaningar. Den näst viktigaste faktorn är goda förbindelser i form av väg/tåg, d.v.s. tillgänglighet. Den är i sin tur tätt kopplad till frågan om tillgång på kompetens, eftersom den är en avgörande faktor för hur kompetens kan förflytta sig mellan bostad och arbete. Det bekräftar alla andra tendenser som pekar på att dagens arbetsmarknadsregioner ökar i geografisk storlek och med dem kraven på att kunna ta sig längre sträckor för att hitta jobb, eller för att söka kompetens. Det ger ett klart stöd för att två av de viktigaste näringspolitiska frågorna är just kompetensförsörjning och tillgänglighet, frågor som Handelskammaren driver sedan flera år tillbaka.

FIGUR 2

Vilka är de viktigaste faktorerna för att kunna bedriva er verksamhet?

Ökad inflyttning, ökat samarbete eller slå ihop kommunerna för att klara framtiden

Endast hälften av företagen i enkäten upplever du att kommunen där de bedriver sin verksamhet har förutsättningar att tillgodose deras företags långsiktiga behov. Det kan upplevas lite förvånande med tanke på att flera andra undersökningar, bl.a. från Arbetsförmedlingen och Manpower, visar att näringslivet i Östergötland har störst framtidstro i hela Sverige. Men svaren bör läsas ihop med svaren på nästa fråga, nämligen vad som krävs för att säkra goda förutsättningar för företagande även framöver.

Företagen pekar tydligt ut ett par saker. En handlar om att få tillskott på skatteunderlag genom ökad inflyttning. Här kan antas att det viktigaste inte primärt handlar om det ökade skatteunderlaget, utan det tillskott på kompetens som en ökad inflyttning skulle innebära.

Vikten av att få skatteunderlaget att räcka till kommunens serviceuppdrag framkommer dock också tydligt i svaren, nämligen genom via ett utökat samarbete mellan kommuner uppnå minskade utgifter och ökad effektivisering. Hela 35 procent ser det som vägen framåt. Och 1 av 5 vill gå ännu längre och öppnar upp för kommunsammanslagningar för ökad konkurrenskraft. Här kan också tänkas att särskilt företag verksamma på landsbygden mellan två städer skulle ha mycket på att få möjlighet att verka på samma villkor i förhållande till båda städerna om dessa var del av samma kommun.

FIGUR 3

Vad krävs för att säkra konkurrenskraften i framtiden?

Ja till att driva företag på landsbygden - vid rätt förutsättningar

Företagen i enkäten är klart positivt inställda till landsbygden och dess potential. Svaren visar att 4 av 10 av företagen skulle kunna tänka sig att flytta ut sin befintliga verksamhet eller starta en ny på landsbygden om förutsättningarna – framförallt tillgång till kompetens och goda förbindelser – fanns på plats. Här är det viktigt att påpeka att andelen som svarat att man bedriver sin verksamhet på landsbygden är betydligt lägre, 17 procent, så här finns en potential. Det kan grunda sig i faktorer som skymtar fram i enkäten, exempelvis att kommunens samhällsservice och företagsservice samt närheten till varor/tjänster uppfattas som god. Det ger stöd för en bild av att stad och landsbygd är sammankopplade redan idag ur ett arbetsmarknadsperspektiv.

Inställningen kan också hänga ihop med en förväntan på större tillgång till mark till lägre pris på landsbygden, eftersom tillgång på mark till rimlig kostnad är en känd utmaning i stadsnära lägen i vår region.

4 AV 10 SKULLE KUNNA TÄNKA
SIG ATT FLYTTA UT ELLER STARTA
VERKSAMHET PÅ LANDSBYGDEN
- VID RÄTT FÖRUTSÄTTNINGAR

Det östsvenska näringslivet enigt om ödesfrågan – tillgång till kompetens

Företagen i enkäten ger överlag en positiv bild av möjligheterna att bedriva verksamhet på landsbygden. En stor andel skulle kunna tänka sig att flytta ut eller starta upp verksamhet där med rätt förutsättningar. Så någon motsättning mellan stad och landsbygd kan inte utläsas av denna enkät. Den största utmaningen för företagen är och förblir tillgången till kompetens, och den delas av såväl företag i stadsmiljö som på landsbygd.

Ifråga om effektiv resursanvändning av kommunens skattemedel och konkurrenskraft lämnar företagen ett tydligt besked – samarbeta ännu mer eller slå ihop de kommunala påsarna. Precis på samma sätt som företagen ser sin marknad utifrån funktionalitet och inte administrativa gränser pekar svaren tydligt mot politiken att göra detsamma.

Näringslivet talar inte bara om öppenhet, man lever det. Vare sig det är i kommunalt eller globalt hänseende.

Om Handelskammaren

Östsvenska Handelskammaren är en politiskt obunden näringslivsorganisation, som arbetar för och på uppdrag av det östsvenska näringslivet. I upptagningsområdet Östergötland, Sörmland och Gotland samlar handelskammaren ca 950 medlemsföretag inom business to business – alltifrån det stora tillverkningsföretaget till fåmansbolaget inom tjänstesektorn.

Ett av handelskammarens viktigare uppdrag är att bedriva påverkansarbete för att åstadkomma en så attraktiv region som möjligt. En region som lockar såväl besökande och nya invånare som investerare och nyetableringar och där det sjuder i det lokala och regionala näringslivet. Här finns vi för att driva på i strategiskt viktiga frågor, genom dialog med politiker, beslutsfattare och näringslivets olika företrädare liksom genom utspel och ställningstaganden.

Kort om Puls

En central utgångspunkt när vi tar ställning i en fråga, är vad våra medlemsföretag upplever som viktigt för att kunna bedriva och utveckla sin verksamhet, eller vad man uppfattar som viktigt ur ett regionalt utvecklingsperspektiv. För att snabbt komma i kontakt med medlemmarna har vi utvecklat ett enkätverktyg – PULS. Genom en enkät med ett fåtal frågor som besvaras snabbt, har vi möjlighet att "ta pulsen" på medlemmarnas åsikter i ett brett spektrum av frågor. Enkäten genomförs 4 gånger per år och temat bestäms såväl av mer långsiktigt intressanta frågor för näringslivet, som av frågor med hög dagsaktualitet.

Enkäten skickas ut digitalt till alla medlemsföretag, med en kontakt per företag. Svaren är anonyma och hanteras direkt i enkätprogrammet. Svaren redovisas sedan i grafer och diagram, vilket snabbt och lättöverskådligt visar våra medlemmars åsikter. Syftet med enkäten är inte att presentera en statistiskt säkerställd opinion eller liknande. Resultaten ger oss en fingervisning i vilken riktning våra medlemmars åsikter går i olika frågor. Det ger oss inspiration och vägledning när vi ska utforma vårt arbete på handelskammaren. Det gäller såväl påverkansarbetet som annat arbete för att ge våra medlemmar en god service.

Genomgång och analys av enkätsvaren

I den aktuella PULS-enkäten ställde vi frågor kring att driva företag i stan mot att driva företag på landsbygden. Av de 950 medlemmar vi tillfrågade valde 95 att svara på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 10 procent.

